

Ainekava sotsiaalsed ja igapäevaoskused

Sotsiaalsed oskused

I arengutase

Kontakt. Sotsiaalsed eeloskused. Täiskasvanu märkamine (vaatamine, puudutamine). Teise õpilase märkamine (vaatamine, puudutamine). Käest kinni hoidmisega harjumine. Füüsilise kontakti otsimine täiskasvanuga. Häälitsemine endale tähelepanu tõmbamiseks.

Pilkkontakt. Pilgu lühiajaline fikseerimine. Pilkkontakti lühiajaline säilitamine. Naeratamine vastuseks kõnetamisele; naeratamine positiivse emotsiooni väljendamiseks teisele õpilasele, tuttavale täiskasvanule.

Tegutsemine. Paarisharjutuste sooritamine täiskasvanuga koostegEVuses. Patsumängud ja sõrmemängud passiivselt. Viibimine ülekoolilisel üritusel (nt kontsert, aktus) sotsiaalselt aktsepteeritud viisil jõukohase aja vältel.

II arengutase

Kontakt. Kontakti loomine ja säilitamine. Naabrile käe ulatamine ringis. Füüsilise kontakti otsimine aktsepteeritaval viisil (patsutamine, pai, käest haaramine). Erinevate hääletoonide mõistmine ja tähenduslik kasutamine. Helluse ja heameele väljendamine.

Tegutsemine. Paarisharjutuste sooritamine koos eakaaslasega füüsilisel suunamisel. Patsu- ja sõrmemängud koostegEVuses. Kõditamine, müramine. Lihtsa nalja mõistmine tuttavas tegevuses. Võta-anna mäng täiskasvanuga. Tegutsemine teise lapsega kõrvuti (paralleelne tegutsemine). Tegutsemine koos täiskasvanuga lihtsa eesmärgi nimel. Peitusemängu, piilumismängu mängimine täiskasvanuga (näo varjamine käte või rätikuga).

Enda märkamine peeglis, oma peegelpildile reageerimine (naeratamine, häälitsemine). Enda äratundmine pildilt, videos. Kaaslaste tundmine nimepidi, ära tundmine pildilt, videos. Endale osutamine, nimele reageerimine.

Tohib/ei tohi piirangute harjumuslik (ebateadlik) täitmine (nt oma ja teise lapse mänguasja, söögi suhtes). Oma järjekorra lühiajaline ootamine tegevustes. Tervituseks käe ulatamine, hüvastijätuks lehvitamine. Käitumisnormide järgimine ülekoolilisel üritusel viibides jõukohase aja vältel.

III arengutase

Kontakt. Kontakti otsimine teise inimesega, käest kinni hoidmine. Kaaslase kutsumine suunamisel. Märku andmine abivajadusest. Vajaduse korral aktiivne abi otsimine täiskasvanult. Pilkkontakti hoidmine ja taastamine. Emotsiooni mõistmine, väljendamine ja juhtimine täiskasvanu suunamisel (nt alternatiivse suhtlusvahendi abil). Ennast kahjustavast käitumisest hoidumine suunamisel.

Tegutsemine. Matkimine (uued tegevused, häälitsused). Paarisharjutuste sooritamine koos eakaaslasega suulisel juhendamisel või ettenäitamisel. Patsu- ja sõrmemängud aktiivselt. Lihtsa nalja mõistmine ja tegemine. Koos eakaaslasega tegutsemine. Kordamööda tegutsemine (koos täiskasvanuga). Küsimise peale mõnele oma klassikaaslasel osutamine. Maiustuste ja asjade pakkumine ning jagamine teistega (suunamisel). Klassikaaslasel abi osutamine (suunamisel). Osalemine ringmängudes, rollimängudes.

Oma asjade tundmine (oma kapp, koolikott, voodi jne). Hoidumine kaaslaste asjade (mänguasjad, toit) loata kasutamisest. Võimetekohane sotsiaalne käitumine tuttavas situatsioonis (nt poes, tänaval; õnnitlemine, tervitamine jne). Ohtlike olukordade vältimine

talle tuttavates situatsioonides. Jõukohases tegevuses iseseisvalt tegutsemine algusest lõpuni. Esinemine ülekoollisel üritusel jõukohase etteastega koos klassikaaslaste või täiskasvanuga.

1.1. Igapäevaoskused I arengutase

Söömine ja joomine. Söömine sondi abil. Reflektoorse tegevuse imemisliigutuste (huuled, keel) pärssimine logopeedi juhendamisel. Vedela, püreestatud või kahvliga peenestatud toidu söömine (söötmisel). Närimine-hingamine-neelamine suunatud ja koordineeritud järjestikuste liigutustena, võimaluse korral logopeedi juhendamisel. Kätte pandud söögivahendi hoidmine, vajadusel abiga. Söögivahendi suu juurde viimine abiga. Joomine (tilaga) tassist abiga.

Riietumine. Nõustumine riietamisega. Riietamisele kaasa aitamine käte ja jalgade sirutamise ja kõverdamisega.

Hügieen. Nõustumine ööpäevaringse mähkmete kasutamisega, mähkmete vahetamisele kaasa aitamine puusade tõstmisega. Nõustumine hügieenitoimingutega: näo ja käte pesemine, hammaste pesemine, nina pühkimine, pea kammimine. Suu avamine hammaste pesemiseks.

II arengutase

Söömine ja joomine. Söömine lusikaga (abiga). Tahke toidu hammustamine. Joomine tassist: tassi laualt võtmine, suu juurde viimine, joomine, lauale asetamine.

Riietumine. Riietamisele kaasaaitamine. Käte ja jalgade sihipärane liigutamine riietumisel: käe pistmine varrukasse, jalgade panemine püksisäärtesse. Mõne riietuseseme (peakatte, jalanõu) seljast, peast, jalast võtmine.

Hügieen. Istumine WC-potil (toetatuna, iseseisvalt). Kraani avamine ja sulgemine, käte hoidmine veejoa all (vajaduse korral abiga). Enesehoolduseks vajalike osatoimingute sooritamise abiga: nina ja suu pühkimine, hammaste pesemine, pea kammimine.

Eneseteenindamine. Vajalike toimingute (söömine, riietumine, hügieenitoimingud) sooritus väikeste sammude (osatoimingute) kaupa õiges järjekorras (abiga).

III arengutase

Söömine ja joomine. Harjumuspäraste toitude iseseisev söömine ja joomine tuttavates tingimustes. Pehmema toidu tükeldamine meelde tuletamisel. Juhendamisel joogi valamine tassi. Pakutava toidu võtmine sobivas koguses (nt üks kumm). Puhtuse hoidmine söömisel (enese puhtus, laua puhtus). Salvräti kasutamine.

Riietumine. Õpitud riietumise ja lahti riietumise oskuste võimalikult iseseisev kasutamine tuttavate riietusesemete puhul.

Hügieen. Kuivana püsimine režiimis hoituna, WC-sse minemise vajadusest märku andmine, seal võimalikult väheste abiga toimetulek. Nina nuuskamine (meelde tuletamisel). Käte ja hammaste pesemine väheste abiga.

Eneseteenindamine. Vajalike toimingute ahela sooritamise juhendamisel. Tegevuseks vajaliku vahendi otsimine küsimusele *kus on?* toetudes. Lihtsad töötegevused: mänguasjade koristamine, laua katmine, koristamine, pühkimine jne.